

ปัญหาในการบริหารราชการส่วนภูมิภาค
: ศึกษาเฉพาะกรณีประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ประชาชนระดับอำเภอ

นายนิพนธ์ คำพา

002785

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๑๘

115973489^

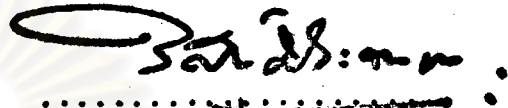
Problem of Regional Administration
: A Case Study of Efficiency of Public Service at
the Amphoe Level.

Mr. Nibondh Kampa

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Political Science
Department of Government
Graduate School
Chulalongkorn University

1975

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

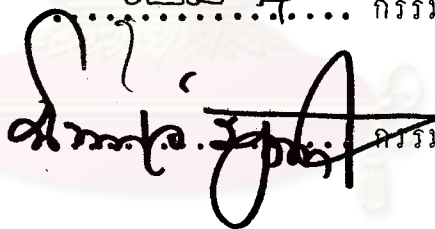

.....
คณบดี บัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ..

..... กรรมการ
 กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย : ศาสตราจารย์ ดร. กระมล ทองธรรมชาติ

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหาในการบริหารราชการส่วนภูมิภาค : ศึกษาเฉพาะกรณี
ประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ประชาชนระดับอำเภอ

ชื่อ วิทยานิพนธ์ คำพา แผนกวิชา การปกครอง
ปีการศึกษา ๒๕๑๘

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้พยายามชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุง
ประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ประชาชนระดับอำเภอ เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าประชาชน
ยังมิได้รับบริการที่ดีจากราชการในระดับอำเภอ ข้อเท็จจริงที่ต้องยอมรับหรือช่องว่าง
อันนี้เองที่ทำให้เกิดภาพพจน์ไม่ดีในตัวข้าราชการและส่งผลกระทบต่อนโยบายของรัฐบาล
ด้วยในที่สุด

ผู้เขียนยังพยายามที่จะชี้ให้เห็นถึงปัญหา อุปสรรค ที่ทำให้การบริการแก่
ประชาชนในระดับอำเภอไม่มีประสิทธิภาพ ปัญหาเหล่านั้น เช่น อัตรากำลังของเจ้า
หน้าที่ไม่เพียงพอ ทำให้ทัศนคติที่ไม่ดีในการทำงานของข้าราชการ วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ
เครื่องใช้ไม่เพียงพอ จำนวนประชากรในเขตการปกครองมีมากเกินไป และการปฏิบัติ
งานของนายอำเภอที่ไม่สนใจในเรื่องการบริการแก่ประชาชน เป็นต้น

ในเรื่องนี้ผู้เขียนได้เสนอข้อเสนอที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าว เหล่านี้เพื่อให้งานมี
ประสิทธิภาพ เช่น ให้เพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ เปลี่ยนแปลงทัศนคติในการทำงานของ
ข้าราชการ เพิ่มวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ปรับปรุงเขตการปกครองของอำเภอใหม่
และเห็นควรให้นายอำเภอให้ความสนใจเกี่ยวกับงานบริการในระดับอำเภอมากขึ้น

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ เท่าที่ผู้เขียนได้เสนอให้เห็นถึงปัญหา อุปสรรค ข้อขัดข้องที่ทำให้การบริการแก่ประชาชนไม่มีประสิทธิภาพและได้ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงนั้นก็เพื่อจะก่อให้เกิดผลดีต่อทางราชการอันจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการบริหารราชการส่วนภูมิภาคต่อไป.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3

Thesis Title Problem of Regional Administration
 : A Case Study of Efficiency of Public Service
 at the Amphoe Level

Name Mr. Nibondh Kampa

Academic Year 1975

Abstract

It is the objective of this thesis to point out the need for improving the efficiency of public service at the Amphoe Level. It is found out that the people do not receive good service from officials at the Amphoe Level. This undeniable fact has created bad impression in public mind about the behavior of public servants and the policy of the government.

In addition, the attempt is made at identifying the problems and conditions that cause the public service at the Amphoe Level to be ineffective. Among them are insufficient number of the officials, negative attitude of the officials towards work, insufficient materials and equipments, large numbers of people under the care of the Amphoe officials, and lack of attentiveness by Nai Amphoe toward public service.

Furthermore, suggestions are made to remove conditions and problems to obstructive to the efficiency. Among them are increase of the number of the officials, change of attitude of the officials toward work, increase of materials and equipments, new delimitation of the Amphoe's administrative area and stimulation of Nai Amphoe's attentiveness toward public service at the Amphoe Level.

It is hope that the suggestions will be useful for the improvement of Regional Administration in the future.

คำนำ

วิทยานิพนธ์ เรื่องปัญหาในการบริหารราชการส่วนภูมิภาค : ศึกษาเฉพาะ กรณีประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ประชาชนระดับอำเภอนี้ ผู้เขียนได้เขียนขึ้นเพราะความสนใจเกี่ยวกับงานราชการที่ให้บริการแก่ประชาชนในระดับอำเภอ เนื่องจากผู้เขียนรับราชการอยู่ ณ ที่ว่าการอำเภอ ในตำแหน่งปลัดอำเภอมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับประชาชน ผู้ไปติดต่องานที่ที่ว่าการอำเภอมาโดยตลอด ผู้เขียนจึงเฝ้าสังเกตการบริการของข้าราชการระดับอำเภอที่ให้แก่ประชาชนทั่ว ๆ ไปทุกส่วนราชการ และได้เน้นหนักในงานของที่ทำกรปกครองอำเภอ ซึ่งเป็นงานเกี่ยวกับผู้เขียนเอง สิ่งเหล่านี้จึงมีส่วนสนับสนุนและเป็นแรงคลใจให้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่องนี้

อีกประการหนึ่ง ศาสตราจารย์ ดร. กระมล ทองธรรมชาติ คณบดีคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ให้ข้อคิดเห็นและคำแนะนำกับผู้เขียนไว้ว่า หากจะเขียนวิทยานิพนธ์ก็ควรจะพิจารณาเขียนในเรื่องที่มีประสบการณ์ที่เคยทำงานผ่านมา หรือเกี่ยวกับงานที่กำลังทำอยู่ก็จะ เป็นเรื่องที่เหมาะสม จากคำแนะนำดังกล่าวนี้เอง เป็นแรงผลักดันอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้เขียนเขียนวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ โดยนำเรื่องประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ประชาชนระดับอำเภอ ซึ่งเป็นปัญหาประการหนึ่งของการบริหารราชการส่วนภูมิภาคมาพิจารณาเขียนเพราะเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญ การให้บริการที่ดีหรือไม่ดีของข้าราชการย่อมจะส่งผลกระทบต่อรัฐบาลในท้ายที่สุด และจะได้เป็นแนวทางปรับปรุงการบริหารราชการส่วนภูมิภาคต่อไป

ในการ เขียนวิทยานิพนธ์ เรื่องนี้ ผู้เขียนต้องขอขอบพระคุณศาสตราจารย์
 ดร.กระมล ทองธรรมชาติ คณบดีคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งกรุณาเป็น
 ที่ปรึกษาให้คำแนะนำและความเห็นแก่ผู้เขียนตลอดเวลาอีกทั้ง เรงรักให้รับเขียนวิทยานิพนธ์
 ให้แล้วเสร็จอยู่เสมอและต้องขอขอบคุณ คุณนิพนธ์ บุญญภัทโร ผู้อำนวยการกองวิชาการ
 กรมการปกครองที่กรุณาให้ข้อคิดเห็นและแนวทางในการ เขียนวิทยานิพนธ์ คุณประสิทธิ์
 พรรณพิสุทธิ์ ซึ่งเปรียบเสมือนพี่ชายที่ช่วยค้นหาหนังสือให้ นอกจากทั้งสามท่านแล้ว
 คุณไสว ศรีเมฆารักษ์ และคุณธงชัย กิตติประसार เพื่อนร่วมชั้นเรียนหนังสือได้ช่วย
 แก้ไขท้วงติง ซึ่งผู้เขียนจะลืมพระคุณเสียมิได้ ทากวิทยานิพนธ์เรื่องนี้จะเป็นประโยชน์
 ต่อการศึกษาอยู่บ้าง ผู้เขียนขออุทิศให้แก่บิดามารดาซึ่งล่วงลับไปแล้ว.

นิพนธ์ คำพา

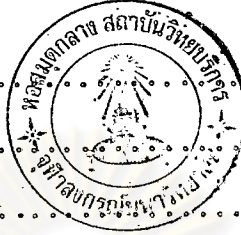
๒๒ ตุลาคม ๒๕๑๘

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๖
คำนำ	๖
สารบัญตาราง	๖
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความสำคัญของเรื่อง	๑
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	๓
สมมติฐานของการศึกษา	๓
วิธีการศึกษา	๔
วิธีการเสนอเรื่อง	๔
ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	๖
บทที่ ๒ ความหมายและแนวคิดในการบริหารราชการ ส่วนภูมิภาค	๗
ปรัชญาและแนวคิดในการบริหารราชการ	๗
เหตุผลและประโยชน์ในการที่มีการบริหารราชการ ส่วนภูมิภาค	๑๐
หน้าที่ความรับผิดชอบและการประพฤติปฏิบัติตนของข้าราชการ	๑๓
ความหมายและแนวความคิดเกี่ยวกับ "ประสิทธิภาพ" ในการ ทำงานของข้าราชการ	๒๐

บทที่ ๓	ภารกิจและงานในหน้าที่การบริหารราชการระดับอำเภอ	๒๗
	ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งอำเภอ	๒๗
	หน้าที่ลักษณะงานของส่วนราชการที่สังกัดกับอำเภอ	๓๑
	การปกครองบังคับบัญชาในอำเภอ	๓๘
	บทบาทและความสำคัญของนายอำเภอ	๔๓
บทที่ ๔	ปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการให้บริการแก่ประชาชนในระดับอำเภอ	๕๕
	๑. อัตรากำลังเจ้าหน้าที่	๕๕
	๒. ทักษะการปฏิบัติงานของข้าราชการ	๖๕
	๓. ค่าตอบแทนและสวัสดิการ	๗๑
	๔. เครื่องมือเครื่องใช้หรืออุปกรณ์	๗๘
	๕. เขตการปกครองและจำนวนราษฎรของอำเภอ	๘๒
	๖. การปฏิบัติงานของนายอำเภอ	๑๐๑
บทที่ ๕	การปรับปรุงงานอำเภอ	๑๐๗
	๑. แนวความคิดและประวัติการปรับปรุงงาน	๑๐๗
	๒. การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนตามมติคตอ	๑๑๓
	๓. การแบ่งงาน	๑๑๖
	๔. การจัดสำนักงาน	๑๒๐
	๕. การจัดเก็บเอกสาร	๑๒๓
บทที่ ๖	สรุปปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ	๑๒๗
บรรณานุกรม	๑๓๗
ประวัติผู้เขียน	๑๔๓

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

๑. แสดงสถิติเกี่ยวกับงานการทะเบียนราษฎรในเรื่องต่าง ๆ ของอำเภอ สระแก้ว จังหวัดปราจีนบุรี	๕๕
๒. แสดงสถิติจำนวนราษฎรผู้มาติดต่อเกี่ยวกับเรื่องบัตรประจำตัวประชาชน ของอำเภอสระแก้ว จังหวัดปราจีนบุรี	๖๑
๓. ทรรศนะของนักศึกษาที่เกี่ยวกับข้อเสียเปรียบของการเป็นข้าราชการ เปรียบเทียบกับการทำงานเอกชน	๗๓
๔. เขตการปกครองและพื้นที่ของอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดชลบุรี	๘๔
๕. จำนวนราษฎรในแต่ละอำเภอของจังหวัดชลบุรี	๘๖
๖. จำนวนราษฎรแต่ละอำเภอที่มีมากกว่า ๒๐,๐๐๐ คน	๘๗

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย